

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії та
 Кафедра внутрішньої медицини №2 з післядипломною освітою

Силабус навчальної дисципліни
«Сестринська справа (практика)»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 180 годин, 6 кредитів ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії Одеса, вул. Пішонівська, 1, учбові кімнати 1, 2 Каф внутрішньої медицини №2 з післядипломною освітою Центр реконструктивної та відновної медицини (Університетська клініка) ОНМедУ
Викладач (-і)	Циунчик Ю.Г., доцент, к.мед.н. Данильчук Г.О., доцент, к.мед.н. Юрченко І.В., доцент, к.мед.н. Портнова О.О., доцент, к.мед.н. Копійка Г.К., доцент, к.мед.н. Лагода Д.О., доцент, PhD Колотвіна Л.І., доцент Назарян В.М., асистент Миргород А.В., асистент Волошина О.Б., д.мед.н., професор, завід. Каф внутрішньої медицини №2 з післядипломною освітою
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Данильчук Галина Олександрівна, завуч кафедри + 38 (097)305 4035 E-mail: galyna.danylchuk@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – формування знань та навичок, необхідних у роботі фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 223 «Медсестринство», та удосконалення навичок, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Мета: Опанування здобувачем практичних навичок, одержаних при вивченні основних клінічних та теоретичних дисциплін та їх подальшого поглиблення й удосконалення під час роботи в лікувально-профілактичних закладах, а також для ознайомлення з організацією лікувальної та протиепідемічної роботи, з основами етики й медичної деонтології, для закріплення навичок санітарно-просвітницької роботи, підготовки до майбутньої самостійної роботи як в умовах стаціонару, так і в амбулаторно-поліклінічній ланці медичних закладів України.

Завдання:

1. Поглиблення і систематизації отриманих теоретичних знань.
2. Удосконалення практичних навичок і вмінь з догляду за хворими відповідно до принципів медичної етики і деонтології.
3. Відпрацювання, та повного оволодіння технікою виконання маніпуляцій, передбачених програмою; розвитку професійного мислення;
4. Здійснення диференційованого догляду за пацієнтами.
5. Засвоєння принципів організації лікувально-охоронного режиму.
6. Проведення санітарно-освітньої роботи.

Очікувані результати.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- принципи організації роботи медичної сестри амбулаторії та денних стаціонарах;
- принципи послідовності ведення хворих в системі амбулаторія сімейного лікаря - стаціонар - амбулаторія сімейного лікаря; брати участь у забезпеченні спостереження за здоровими і перехворілими пацієнтами;
- техніку виконання медичних маніпуляцій;
- методику проведення об'єктивного і суб'єктивного огляду пацієнта за системами органів;
- знати принципи оформлення медичної документації.

Вміти:

- проводити профілактику найбільш поширених захворювань;
- виявляти фактори ризику виникнення захворювання; оцінювати стан здоров'я пацієнта, і вміти проводити моніторинг стану здоров'я;
- провести огляд пацієнта за системами органів;
- проводити спостереження за вагітними, породіллями, новонародженими та дітьми раннього віку;
- здійснювати підготовку пацієнта до діагностичних маніпуляцій;
- забезпечувати і підтримувати особисту гігієну пацієнтів;
- дотримуватися біоетичних і законодавчих норм при спілкуванні із пацієнтом або його родичами;
- працювати в мультидисциплінарній команді;
- виконувати необхідні медичні маніпуляції;
- вести медичну документацію.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять і організації самостійної роботи здобувача.

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка презентації для захисту індивідуального завдання.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Медсестринство в сучасній системі охорони здоров'я. Первинна медико-санітарна та стаціонарна допомога в Україні.

Тема 1. Морально-етичні законодавчі засади медсестринства в Україні.

Основи законодавства України про охорону здоров'я, постанови Уряду України з питань охорони здоров'я і навколишнього середовища, організаційну структуру, правові та економічні аспекти діяльності лікувально-профілактичних установ. Визначення ролі і місця медичної сестри в догляді за хворими в лікувально-діагностичному процесі, поняття про його структуру та умови проведення. Морально-етичні та деонтологічні засади формування медичного фахівця.

Тема 2. Організація роботи та обов'язки медичної сестри основних структурних підрозділів терапевтичного стаціонару та центрів первинної медико-санітарної допомоги.

Основні професійні обов'язки середнього медичного персоналу центрів первинної медико-санітарної допомоги та стаціонарних відділень лікарні. Принципи фахової субординації в системі лікар–медична сестра–молодший медичний персонал. Поняття про лікувально-охоронний, санітарний та лікарняний режими терапевтичного стаціонару, роль молодшого медичного персоналу у їх забезпеченні. Основні види медичної документації структурних підрозділів терапевтичного стаціонару та центрів первинної медико-санітарної допомоги, правила їх оформлення.

Тема 3. Організація роботи поста медичної сестри.

Документація, що заповнюється медичною сестрою відділення, та правила її ведення. Правила передавання чергувань наступній зміні. Реєстрація пацієнтів, що надходять до відділення. Ідентифікація пацієнтів. Робота з листком призначень.

Тема 4. Інформаційне забезпечення діяльності медичної сестри.

Спеціалізованих інформаційних баз даних, можливості доступу до них через мережу Інтернет, вивчення спеціалізованих програм сімейної медицини, затверджених МОЗ України (програма щеплень, диспансеризації та ін.) Вміння використовувати комп'ютерне обладнання (комп'ютер, принтер і сканер), необхідне для обробки даних про пацієнта, оформлення та видача первинного діагнозу, документування цієї інформації у формах, рекомендованих МОЗ України.

Змістовий модуль 2.

Оцінка функціонального стану пацієнта

Тема 5. Термометрія. Види температурних кривих, стадії гарячки, основні симптоми.

Правила вимірювання температури тіла, реєстрація результатів. Види термометрів. Правила заповнення температурного листа. Особливості спостереження та догляду за пацієнтами в кожній стадії гарячки. Зниження температури тіла (критичне, літичне). Вікові особливості температурних реакцій.

Тема 6. Основні правила визначення показників дихання: частоти, глибини, типу, ритму дихання.

Визначення частоти дихання. Визначення життєвої ємності легень (спірометрія). Основні симптоми при захворюванні органів дихання. Задихка (інспіраторна,

експіраторна, змішана). Кашель характер кашлю (сухий, вологий). Патологічні типи дихання: Куссмауля, Чейна-Стокса, Біота.

Тема 7. Пульс, його визначення.

Техніка дослідження пульсу Судини, доступні для пальпації. Основні властивості пульсу (однаковість, ритмічність, частота, напруження, наповнення) та правила їх визначення. Методика дослідження пульсу на променевих артеріях. Поняття про дефіцит пульсу. Порушення пульсу: брадикардія, тахікардія, аритмія. Ресстрація результатів (цифрове та графічне в температурному листку).

Тема 8. Пульсоксиметрія: показання до застосування. Оксигенотерапія.

Техніка пульсоксиметрії. Основні показники пульсоксиметрії. Рефернсні значення. Оксигенотерапія: методи, показання до застосування. Структура апарату Боброва. Техніка безпеки при роботі з киснем. Показання та протипокази для інгаляцій.

Тема 9. Артеріальний тиск та правила його вимірювання.

Алгоритм вимірювання артеріального тиску. Види тонометрів. Цифрове і графічне записування артеріального тиску. Вікові особливості артеріального тиску. Симптоми підвищення чи зниження тиску.

Змістовий модуль 3.

Застосування ліків. Маніпуляційна техніка

Тема 10. Робота з листком призначень. Право пацієнта на інформацію про лікарські засоби.

Робота медичної сестри з листом лікарських призначень. Право пацієнта на інформацію про лікарські засоби. Необхідність отримання поінформованої згоди пацієнта на введення ліків. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, негативне ставлення пацієнта до терапії ліками, відмова пацієнта від ін'єкцій). Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.

Тема 11. Процедурний кабінет. Правила зберігання і розподілення лікарських засобів.

Оснащення і документація процедурного кабінету. Виписка, облік і зберігання лікарських засобів списку А і Б. Оформлення журналів обліку лікарських засобів. Види шприців та голок. Ціна поділок шприца. Набирання лікарських засобів із ампул і флаконів. Розведення антибіотиків та розрахування їхніх доз. Постановка проб на чутливість до лікарських засобів: анатомічні ділянки для введення, техніка виконання. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.

Тема 12. Шляхи і способи введення лікарських засобів в організм, їх характеристика. Ентеральний, нашкірний, інгаляційний шляхи введення лікарських засобів.

Навчання пацієнта прийманню різних форм лікарських засобів перорально, сублінгвально. Використання мазі, присипок, пластирів, розчинів, настоянок. Введення супозиторіїв у пряму кишку.

Інгаляційний спосіб введення лікарських засобів через рот та ніс. Правила використання небулайзерів та кишенькових інгаляторів. Види небулайзерів, техніка використання.

Тема 13. Методика, алгоритми проведення внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій.

Техніка виконання внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових, ін'єкцій. Техніка введення інсуліну, місця введення інсуліну, побічні ефекти. Можливі ускладнення при ін'єкціях, тактика медичної сестри. Ведення медичної документації.

Тема 14. Методика, алгоритми проведення внутрішньовенних ін'єкцій, внутрішньовенних краплинних вливань.

Техніка виконання внутрішньовенних ін'єкцій, внутрішньовенних краплинних вливань. Збирання та заповнення системи для внутрішньовенних вливань. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів. Види та алгоритм

постановки катетерів. Класифікація катетерів. Можливі ускладнення, тактика медичної сестри.

Змістовий модуль 4.

Участь медичної сестри в діагностичному процесі

Тема 15. Методи та техніка забору крові для лабораторних досліджень.

Взяття крові для лабораторного дослідження за допомогою шприца та вакутайнера. Методика і техніка забору крові для різних видів лабораторних тестів, правила підготовки пацієнта та інструктаж пацієнта. Методика збору крові для біохімічних та імунологічних досліджень. Оцінка лабораторних показників та їх значення в діагностичному процесі. Алгоритм визначення глюкози крові за допомогою глюкометра. Оцінка результату.

Тема 16. Методи та техніка забору сечі для лабораторних досліджень.

Правила забору сечі для різних видів лабораторних тестів, правила підготовки пацієнта та інструктаж пацієнта. Методика і техніка забору сечі для загального аналізу сечі. Методика збору сечі за методом Амбюрже, Каковского-Аддиса і Нечипоренко. Забір сечі для біохімічних досліджень, на фенілкетонурію. Оцінка лабораторних показників та їх значення в діагностичному процесі

Тема 17. Методи та техніка забору калу для лабораторних досліджень.

Правила взяття калу для копрологічного дослідження, правила підготовки пацієнта та інструктаж пацієнта. Методика і техніка взяття калу для аналізу на приховану кров, на наявність яєць гельмінтів. Оцінка лабораторних показників та їх значення в діагностичному процесі.

Тема 18. Методи та техніка взяття матеріалу для бактеріологічних досліджень.

Алгоритм забору матеріалу для швидких тестів. Діагностичне значення лабораторних досліджень. Алгоритм забору матеріалу з порожнини зіву, назальний зішкріб, виділень з вух. Підготовка пацієнта та алгоритм забору сечі та калу для бактеріологічного дослідження. Забір харкотиння для лабораторного дослідження.

Тема 19. Підготовка пацієнта до ультразвукового та ендоскопічного дослідження.

Підготовка пацієнтів до бронхоскопії; езофагогастроуденоскопії; цистоскопії, колоноскопія, ректороманоскопія; ультразвукового дослідження органів черевної порожнини та малого таза. Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.

Тема 20. Підготовка пацієнта до рентгенологічного та радіоізотопного дослідження.

Підготовка пацієнтів до бронхографія, холецистографія, до рентгенологічного дослідження шлунка і кишок, сечової системи. Проведення проби на чутливість до контрастної речовини. Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.

Тема 21. Підготовка пацієнта й участь у проведенні пункції (абдомінальної, люмбальної, плевральної).

Техніка проведення пункції (абдомінальної, люмбальної, плевральної). Участь медичної сестри у підготовки пацієнта до пункції. Участь у проведенні пункції. Спостереження та догляд за пацієнтом після пункції. Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.

Тема 22. Методика і техніка реєстрації електрокардіограми.

Основні поняття електрокардіографічного дослідження. Стандартні та додаткові відведення. Аналіз основних елементів електрокардіограми. Техніка реєстрації електрокардіограми за допомогою стандартних відведень. Аналіз основних компонентів електрокардіограми.

Тема 23. Техніка постановки назогастрального зонду. Техніка промивання шлунку. Методика проведення дуоденального зондування.

Підготовка необхідного інструментарію та пацієнта для постановки назогастрального зонду. Алгоритм постановки назогастрального зонду. Показання та протипоказання для промивання шлунку. Техніка промивання шлунку. Показання та протипоказання для гастродуоденального зондування. Методика та алгоритм проведення дуоденального зондування.

Змістовий модуль 5.

Основи практичної діяльності медичної сестри

Тема 24. Загальні принципи протиепідемічної роботи, роль медичної сестри в її проведенні

Санітарно-протиепідемічний режим: мета, завдання, засоби забезпечення. Інфекційний контроль у закладах охорони здоров'я. Оброблення рук до і після виконання маніпуляції. Складання плану протиепідемічних заходів в осередках інфекції. Профілактична, поточна, заключна дезінфекція в разі інфекційних захворювань, заразних шкірних і венеричних захворювань.

Тема 25. Імунопрофілактика. Планування профілактичних щеплень.

Пропаганда вакцинопрофілактики. Допомога лікарю в складанні плану щеплення дітей різного віку.

Тема 26. Визначення стандартів асептики та антисептики. Методи та методики дезінфекції.

Гігієнічна антисептична обробка рук та гігієнічне миття рук. Догляд за руками. Види та алгоритм проведення різних видів прибирання. Засоби індивідуального захисту. Правила та методика підготовки робочої поверхні маніпуляційної медичної сестри, підготовка маніпуляційного кабінету на початку та в кінці робочого часу. Збирання та утилізація відходів.

Тема 27. Стерилізація.

Види стерилізації. Передстерилізаційне очищення медичного інструментарію. Методики оцінки якості проведеної предстерилізаційної очистки та стерилізації. Правила та методика підготовки робочої поверхні маніпуляційної медичної сестри, підготовка маніпуляційного кабінету на початку та в кінці робочого часу.

Тема 28. Основні принципи лікувального харчування пацієнтів. Харчовий статус людини.

Розрахунок енерговитрат людини та її потреб у харчових речовинах. Оцінка адекватності харчування за меню-розкладкою. Складання порційної вимоги на харчування хворих та приблизного добового меню згідно з рекомендованою дієтою.

Тема 29. Забезпечення годування пацієнта при його нездатності до самостійного прийому їжі.

Годування тяжкохворих пацієнтів у ліжку (з ложки, напувальниці). Введення харчових сумішей через зонд. Годування пацієнта через гастростому (езофагостому), догляд за нею. Техніка проведення живильних клізм. Парентеральне годування.

Тема 30. Догляд за тяжкохворими.

Догляд за ротовою та носовою порожниною, очима. Профілактика пролежнів. Профілактика застійних явищ у легенях в тяжкохворих пацієнтів. Техніка заміни натільної та постільної білизни. Методика обробки ротової та носової порожнини. Визначення поняття пролежнів, класифікація. Методи профілактики та лікування пролежнів. Техніка та види дихальної гімнастики у тяжкохворих.

Тема 31. Найпростіші методи фізіотерапевтичних процедур, їх вплив на організм хворого. Аерозольотерапія.

Види фізіотерапевтичних процедур (світлолікування, водолікування, теплолікування, аерозольотерапія, ультразвукова терапія). Загальні показання та протипоказання до застосування фізіотерапевтичних процедур. Правила техніки безпеки при застосуванні найпростіших методів фізіотерапії. Основи інгаляційної терапії. Техніка та методика проведення інгаляцій. Види небулайзерів, техніка використання. Правила використання небулайзерів.

Тема 32. Водолікування. Світлолікування.

Водні ванни. Види ванн: загальна, сидяча, ручна, ножна. Різновиди ванн залежно від температури води, їх дія та призначення. Підготовка та відпуск ванни.

Техніка та методика кварцування. Проведення теплових процедур за допомогою ламп солюкс, інфраруж, ламп Мініна. Застосування ультрафіолетового опромінювання. Визначення біодози для проведення УФО.

Тема 33. Теплолікування. Інші методи фізіотерапевтичних процедур

Техніка та методика використання зігрівального компресу, гарячого парафіну, Правила техніки безпеки при їх використанні. Техніка та методика використання грілки. Техніка та методика використання гірчичників та гірчичників-пакетів. Техніка та методика використання міхура з льодом.

Тема 34. Принципи та стандарт медичного сортування поранених та потерпілих.

Стандарти транспортування та перекладання пацієнтів. Стандарти, принципи медичного сортування потерпілих. Стандарти транспортування та перекладання пацієнтів.

Тема 35. Алгоритм та техніка тимчасової зупинки артеріальної, венозної та капілярної кровотечі

Види кровотеч. техніка зупинки артеріальної, венозної та капілярної кровотечі. Алгоритм та техніка тимчасової зупинки артеріальної, венозної та капілярної кровотечі: пальцеве притискання; методика та техніка накладання давячої пов'язки, закрутки, джгута. Особливості застосування різних методів зупинки кровотечі.

Тема 36. Термінальні стани.

Поняття та види термінального стану (смерть). Ознаки клінічної та біологічної смерті. Правила поводження з трупом.

Тема 37. Серцево-легенева реанімація (СAB).

Принципи та стандарти оцінки вітальних функцій Базові реанімаційні заходи. Алгоритм СAB. Техніка відновлення прохідності дихальних шляхів. Проведення серцево-легеневої реанімації одним і двома реаніматорами. Типи зупинки серця. Підготовка дефібрилятора до роботи та проведення дефібриляції. Виконання лікарських призначень на II етапі відновлення кровообігу та дихання. Препарати, що застосовуються на II етапі серцево-легеневої та церебральної реанімації. Оцінювання результатів медсестринських втручань та їхня корекція.

Тема 38. Медсестринський процес при нещасних випадках, екзогенних фізичних ураженнях, укусах отруйних тварин і комах

Тепловий і сонячний удар. Гіпертермічний синдром. Електротравма. Термічний та хімічний опіки. Відмороження. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі, її особливості. Догляд за пацієнтом, вирішення його дійсних і супутніх проблем.

Медсестринське обстеження пацієнтів з гострими екзогенними отруєннями. Підготовка обладнання для промивання шлунка. Правила застосування протиотрут відповідно до таблиці антидотів. Виконання етапів медсестринського процесу за пацієнтами з гострими екзогенними отруєннями.

Тема 39. Організація медсестринського процесу при судомах і втрати свідомості.

Класифікація судом. Загальні принципи ведення пацієнтів з судорожним синдромом. Особливості надання невідкладної допомоги при генералізованих і локальних судомах. Надання невідкладної допомоги при непритомності.

Тема 40. Невідкладні стани та медична долікарська допомога при захворюваннях серцево-судинної та нервової системи.

Невідкладна допомога при ургентних ситуаціях (станах): при гіпертонічному кризі, нападу стенокардії; інфаркту міокарда; гострої серцевої недостатності, тромбоемболії легеневої артерії (ТЕЛА). Інсульт: ознаки, невідкладна долікарська медична допомога.

Тема 41. Невідкладна медична долікарська допомога при комах.

Оцінювання стану свідомості пацієнтів, що перебувають у коматозному стані. Діабетичні коми: гіпоглікемічної та гіперглікемічної комі. Медсестринське обстеження та медсестринська діагностика коматозних станів. Невідкладна допомога.

Тема 42. Невідкладна долікарська допомога при гострих алергічних захворюваннях.

Кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок, медикаментозна алергія. Основні клінічні ознаки та симптоми, що свідчать про загрозу життю. Надання невідкладної допомоги.

Тема 43. Невідкладні стани та медична долікарська допомога при захворюваннях органів дихання.

Симптоми, ознаки та невідкладна долікарська медична допомога при нападів ядухи при бронхіальній астмі. Гостра дихальна недостатність, асфіксія: основні причини, діагностичні ознаки, заходи невідкладної долікарської медичної допомоги.

Тема 44. Невідкладні стани та медична долікарська допомога при захворюваннях органів травлення та сечостатевої системи.

Симптоми, ознаки та невідкладна долікарська медична допомога при печінкової (жовчної) кольки. Симптоми, ознаки та невідкладна долікарська медична допомога при ниркової кольки, гострої затримки сечі.

Змістовий модуль 6.

Медсестринський процес. Етапи медсестринського процесу

Тема 45. Етапи медсестринського процесу, їх взаємозв'язок. Перший етап медсестринського процесу: медсестринське обстеження пацієнта.

Опитування пацієнта медичною сестрою (паспортні дані, скарги, анамнез хвороби, анамнез життя). Обстеження пацієнта в межах компетенції медичної сестри. Загальний стан пацієнта різних вікових періодів. Загальне оцінювання поведінки, свідомості, положення тіла (активне, пасивне, вимушене), виразу обличчя. Антропометричні виміри.

Тема 46. Другий етап медсестринського процесу: медсестринська діагностика, формулювання проблем пацієнта.

Класифікація проблем пацієнта. Виявлення проблем пацієнта при конкретному захворюванні. Визначення пріоритетних проблем. Формулювання медсестринського діагнозу, документування.

Тема 47. Третій етап медсестринського процесу: планування медсестринського догляду.

Складання індивідуального плану догляду за пацієнтом, його значення. Використання стандартних планів клінічного догляду за пацієнтом при написанні індивідуального плану. Погодження плану догляду з пацієнтом та членами його сім'ї. Документування плану догляду в навчальній медсестринській історії хвороби.

Тема 48. Четвертий етап медсестринського процесу: реалізація (виконання) плану медсестринських втручань.

Типи медсестринських втручань: залежні, незалежні, взаємозалежні. Визначення об'єму медсестринських втручань, документування.

Тема 49. П'ятий етап медсестринського процесу: оцінювання результатів і корекція догляду.

Аналіз причин отриманих результатів і формулювання висновків. Документація оцінювання в навчальній медсестринській історії хвороби.

Тема 50. Медсестринський процес при хворобах органів дихання Удосконалення практичних навичок та умінь.

Медсестринський процес при хронічних обструктивних захворюваннях легень, бронхіті, бронхіальній астмі, бронхоектатичній хворобі, пневмоніях, плевритах. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його наявних проблем і встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Надання допомоги пацієнтам при задишці, кашлі та ядусі. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття харкотиння для лабораторних досліджень; підготовка пацієнта до проведення інструментальних обстежень (рентгенологічного, бронхоскопії, спірометрії).

Тема 51. Медсестринський процес при хворобах серцево-судинної системи. Удосконалення практичних навичок та умінь.

Виявлення дійсних проблем пацієнта при артеріальній гіпертензії, атеросклерозі, стенокардії, інфаркті міокарда, при хронічній серцевій недостатності. Критерії оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження пацієнта. Функції медсестри у вирішенні дійсних проблем пацієнтів з серцево-судинними захворюваннями, у діагностичному та лікувальному процесах, мотивованому догляді та опіці. Невідкладна долікарська допомога при при невідкладних серцево-судинних станах.

Тема 52. Медсестринський процес при хворобах нирок та сечовивідних шляхів. системи. Удосконалення практичних навичок та умінь.

Виявлення дійсних проблем пацієнтів при інфекціях сечовивідних шляхів, пієлонефриті, гломерулонефриті, хронічній хворобі нирок, нирково-кам'яній хворобі. Критерії оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Планування медсестринських втручань та їх реалізація: підготовка пацієнта та взяття сечі для загального клінічного дослідження, проби за методами Зимницького, Нечипоренка; підготовка до інструментальних обстежень (екскреторної урографії, комп'ютерної томографії, рентгенографії нирок). Догляд за пацієнтами з патологією нирок (зважування пацієнтів, антропометрія, застосування сечоприймача та підкладного судна, визначення водного балансу). Принципи лікування та дієтотерапії. Первинна і вторинна профілактика.

Тема 53. Медсестринський процес при захворюваннях органів травлення. Удосконалення практичних навичок та умінь.

Медсестринський процес при хронічному гастриті, виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки хронічних гепатитах, цирозі печінки, холециститах та жовчнокам'яній хворобі: медсестринська діагностика, планування медсестринських втручань. Реалізація плану медсестринських втручань. Підготовка пацієнта та участь в лабораторних дослідженнях та інструментальних обстеженнях (радіоізотопному скануванні, УЗД, біопсії, лапароскопії, езофагодуоденоскопії). Виконання лікарських призначень. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика захворювань

Тема 54. Медсестринський процес при алергічних захворюваннях. Удосконалення практичних навичок та умінь.

Медсестринський процес та невідкладна допомога при основних алергійних захворюваннях: бронхіальній астмі, полінозах, кропив'янці, алергодерматиті, медикаментозній алергії, харчовій алергії, анафілактичному шоку, набряку Квінке. Виявлення основних клінічних симптомів (ранніх).

Тема 55. Медсестринський процес при захворюваннях системи крові. Удосконалення практичних навичок та умінь.

Виконання медсестринського процесу при анемії, гострих та хронічних лейкозах, тромбоцитопенії, тромбоцитопатії, гемофілії, геморагічному васкуліті, ДВЗ-синдромі. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, виявлення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта до лабораторних досліджень (загального аналізу крові, біохімічного, імуноферментного та цитогенетичного дослідження крові, стерильної пункції, біопсії лімфатичних вузлів, копрології тощо) та інструментальних обстежень (різних видів ендоскопії, ЕКГ тощо).

Тема 56. Медсестринський процес при хворобах ендокринної системи. Удосконалення практичних навичок та умінь.

Виявлення дійсних проблем пацієнта при захворюваннях щитоподібної залози, цукровому діабеті, ожирінні. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта до додаткових методів обстеження (біохімічного аналізу крові, гормонального дослідження, імунологічного дослідження, радіоізотопного сканування, сцинтиграфії щитоподібної залози, УЗД тощо). Особливості інсулінотерапії. Невідкладна допомога при коматозних станах (гіперглікемічній та гіпоглікемічній комі) Виконання призначень лікаря. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна

1. Методологія алгоритмів виконання практичних навичок з основ медсестринства: навчально-методичний посібник, 1 частина / Сакевич В.Д., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А. — Львів: «Магнолія-2006», 2022. — 156 с.
2. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / Шегедин М. Б., Безкоровайна У. Ю., Дацко Л. П. та ін. — Нова книга, 2020. — 224 с.
3. Основи медсестринства: Підручник для мед. ВНЗ I—III рів. акред. — 3-тє вид., перероб. і доп. Затверджено МОЗ / Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. — К., 2018. — 912 с. Основи медсестринства в модулях: Навч. посіб. для мед. ВНЗ I—III р.а. — 3-тє вид., випр. Затверджено МОЗ / Касевич Н.М. — К., 2018. — 480 с.
4. Сестринська справа: підручник / Н.М. Касевич, І.О. Петряшев, В.В. Сліпченко, Ф.І. Левіна, Л.В. Виноград, Г.Г. Рой, А.М. Скороход, О.Д. Манаєнкова, С.С. Павловська, Л.В. Холявицька, О.В. Кануннікова; за ред. В.І. Литвиненка; за ред. В.І. Литвиненка, Н.М. Касевич. — 3-є вид., випр. — К. : ВСВ — Медицина, 2017. — 816 с.

Додаткова

1. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / О.С. Стасишин, В.В. Стасюк, І.М. Бандура, І.В. Вібла та ін. — 5-е видання, перероблене і доповнене. — К. : Медицина, 2019. — 496 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. [для студ. ВНЗ I-III р. а.] / Н.М. Касевич ; за ред. В.І. Литвиненка - вид 6-те, випр. — К. : Медицина, 2014. - 422 с.
3. Nursing practice in therapeutic department: training manual / comp. L.D. Boreiko, I.A. Plesh, H.H. Mararash. — Chernivtsi: BSMU, 2023. — 163 p.

Електронні інформаційні ресурси

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 No 302 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/302-2018-p#Text>
2. Інституціональний репозитарій Одеського національного медичного університету (ІРОНМедУ) URL: <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/>
3. Реєстр медико-технологічних документів. [Електронний ресурс] — режим доступу <https://dec.gov.ua/mtd/home/>
4. Галузеві стандарти та клінічні настанови. [Електронний ресурс] — режим доступу https://dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/
5. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-resources/>
6. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <https://moz.gov.ua/strategija-rozvitku-medichnoi-osviti>
7. База даних SCOPUS. URL: <https://www.scopus.com/sources>
8. British Medical Journal - Learning. URL: <https://new-learning.bmj.com>
9. National Library of Medicine. PubMed. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>
10. <https://onmedu.edu.ua/> - сайт Одеського національного медичного університету
11. <https://onmedu.edu.ua/kafedra/propedevniki-vnutrishnih-hvorob-ta-terapii/> - Інформаційна сторінка кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання виконання індивідуального завдання;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички. Відмінно інтерпретує данні клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички. Добре інтерпретує данні клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під та інтерпретує данні клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички.

Форми і методи підсумкового контролю: диф.залік.

До диф.заліку допускається здобувач, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів під час підсумкового контролю – диференційного заліку

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач правильно, точно і повно виконав всі завдання до диференційного заліку, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При вирішенні клінічної задачі правильно інтерпретував дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, правильно відповідав на всі поставлені питання і переконливо обґрунтовував свою точку зору, міг запропонувати та обґрунтувати альтернативний варіант рішення з окремих питань. При розв'язанні практичного завдання правильно

	демонстрував виконання практичних навичок, точно дотримувався алгоритму їхнього виконання.
Добре «4»	Здобувач достатньо повно виконав всі завдання до диференційного заліку, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і буде відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує екзаменатор. При вирішенні клінічної задачі припускався несуттєвих помилок чи неточностей в інтерпретації даних анамнезу, результатів клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, без суттєвих помилок відповідав на всі поставлені питання, повно обґрунтовував свою точку зору, проте пропозиція альтернативного варіанту викликала утруднення. При розв'язанні практичного завдання допустив незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички, виправлені за вказівкою викладача.
Задовільно «3»	Здобувач у неповному обсязі виконав всі завдання до диференційного заліку, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При вирішенні клінічної задачі з помилками інтерпретував дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, не знав окремих деталей, допускав неточності у відповідях на питання, недостатньо правильно обґрунтовував свої відповіді та трактував формулювання, відчував труднощі у виконанні завдань та пропозиції альтернативних варіантів. При розв'язанні практичного завдання припустився значних похибок у алгоритмі та техніці виконання навички.
Незадовільно «2»	Здобувач не виконав завдання до диференційного заліку, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання екзаменаторів. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При вирішенні клінічної задачі не міг інтерпретувати отримані дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, відповісти на поставлені питання, або допускав у відповідях суттєві помилки; не міг обґрунтувати свої рішення чи робив це не переконливо. Альтернативних варіантів не пропонував. При розв'язанні практичного завдання не продемонстрував або припустився грубих помилок і похибок в алгоритмі та техніці виконання навички.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка щоденника практики.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, завдання повністю розроблене за пропонованою структурою; здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; здобувач формулює самостійні ґрунтовні судження, які підкріплені фактичними доказами, інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Добре «4»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, завдання розроблене за пропонованою структурою із незначними порушеннями; аналіз самостійний, але містить незначні неточності; здобувач добре пояснює матеріал, формулює самостійні висновки; інформація у презентації подана переважно із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Задовільно «3»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, завдання частково розроблене за пропонованою структурою; аналіз лише теоретичний, описовий та містить неточності; здобувач пояснює матеріал не впевнено, формулює лише загальні висновки (або взагалі не може їх сформулювати), інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
Незадовільно «2»	Індивідуальне завдання не виконано. Не зараховуються індивідуальні завдання та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг

у науковій роботі;

- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.